

Folketingets Forsvars-, Samfundssikkerheds- og Beredskabsudvalg
Christiansborg

Folketingets Forsvars-, Samfundssikkerheds- og Beredskabsudvalg har den 29. april 2025 stillet følgende spørgsmål nr. 142 til L 188, som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Theresa Scavenius (UFG).

Spørgsmål nr. 142:

”Vil ministeren redegøre for, hvordan regeringen vurderer, at § 14 i lovforlaget er forenelig med Danmarks forpligtelser under FN’s Våbenhandelsstraktat (ATT), herunder kravet om national eksportkontrol – når USA ikke har ratificeret traktaten?”

Svar:

Det følger af forsvarssamarbejdsaftalens artikel 4, stk. 1, 1. pkt., at de amerikanske styrker efter konsultation mellem aftalens parter, og under hensyntagen til begge parter synspunkter, kan transportere, præpositionere og opbevare forsvarsmateriel, forsyninger og udstyr (”præpositioneret materiel”) på de aftalte anlæg og områder samt andre steder, som parterne i forsvarssamarbejdsaftalen måtte aftale i fællesskab.

Efter forsvarssamarbejdsaftalens artikel 4, stk. 1, 2. pkt., skal de amerikanske styrker på forhånd underrette de danske væbnede styrker om typer, mængder og leveringsplaner for præpositioneret materiel, som de amerikanske styrker planlægger at transportere eller præpositionere på dansk territorium, samt hvilke amerikanske leverandører og danske leverandører, der står for leverancen.

Det følger af forsvarssamarbejdsaftalens artikel 4, stk. 2, 1. pkt., at det alene er de amerikanske styrker, der må benytte de amerikanske styrkers præpositionerede materiel. Det er alene de amerikanske styrker, der har kontrol over adgangen til, brugen af og råderetten over det præpositionerede materiel, og de amerikanske styrker har til enhver tid uindskrænket ret til at bortfjerne dette fra dansk territorium, jf. artikel 4, stk. 2, 2. pkt.

Efter forsvarssamarbejdsaftalens artikel 4, stk. 3, 1. pkt., skal de amerikanske og danske leverandører have uhindret adgang til og brug af lagerfaciliteter til alt, hvad der har med forhåndsoplagring og opbevaring

Dato: 22. maj 2025

Enhed: Lovgivning
Sagsnr.: 2025/004724
Dok.nr.: 1052554
Bilag: Ingen

Forsvarsministeriet
Holmens Kanal 9
1060 København K

Tlf.: +45 7281 0000
Fax: +45 7281 0300
E-mail: fmn@fmn.dk
www.fmn.dk

EAN: 5798000201200
CVR: 25 77 56 35

af præpositioneret materiel at gøre, herunder levering, forvaltning, inspektion, brug, vedligehold og bortfjernelse af det præpositionerede materiel. Luftfartøjer, køretøjer og skibe, der benyttes af de amerikanske styrker eller på disses vegne, har adgang til danske lufthavne og havne og andre aftalte steder til levering, opbevaring og vedligehold på samt bortfjernelse fra dansk territorium af de amerikanske styrkers præpositionerede materiel, jf. artikel 4, stk. 3, 2. pkt.

Efter forsvarssamarbejdsaftalens artikel 18, stk. 1, er det med henvisning til artikel XI i NATO SOFA (Overenskomst mellem deltagerne i Den nordatlantiske Traktat vedrørende status for deres styrker af 19. juni 1951, jf. bekendtgørelse nr. 44 af 11. august 1955 i Lovtidende C), tilladt at indføre materiel til dansk territorium, som a) indføres af de amerikanske styrker, b) er beregnet til slutbrug hos de amerikanske styrker eller på vegne af disse, herunder til understøttelse af militære velfærdstjenester, c) skal bruges eller forbruges som led i opfyldelsen af en kontrakt med de amerikanske styrker eller på disses vegne eller d) skal inkorporeres i genstande eller faciliteter, der benyttes af de amerikanske styrker.

Det følger derudover af forsvarssamarbejdsaftalens artikel 18, stk. 4, 4. pkt., at de amerikanske styrker er forpligtet til at forlange, at amerikanske og danske leverandører, der bl.a. indfører materiel, udelukkende benytter effekterne til opfyldelse af kontrakter med de amerikanske styrker.

Forsvarssamarbejdsaftalens artikel 4 og 18 medfører bl.a., at amerikanske og danske leverandører til de amerikanske styrker vil skulle have adgang til at indføre, besidde, bære, transportere og udføre materiel, herunder våben m.v.

Det foreslås på den baggrund i lovforslagets § 14, stk. 1, at amerikanske leverandører og danske leverandører i overensstemmelse med forsvarssamarbejdsaftalen til brug for de amerikanske styrker kan indføre, besidde, bære, transportere og udføre genstande omfattet af lov om våben og eksplosivstoffer m.v. og genstande omfattet af lov om knive og blankvåben m.v. uden en særlig tilladelse.

Det fremgår bl.a. af præamblen til FN's våbenhandelstraktat, at de kontraherende stater anerkender staters legitime politiske, sikkerhedsmæssige, økonomiske og kommercielle interesser i den internationale handel med konventionelle våben og bekræfter enhver stats suveræne eneret til på eget territorium at regulere og kontrollere konventionelle våben i overensstemmelse med nationale regler.

I henhold til artikel 1 i våbenhandelstraktaten har traktaten bl.a. til formål at fastsætte de højest mulige fælles standarder for regulering af international handel med konventionelle våben samt at forhindre og afskaffe ulovlig handel med konventionelle våben samt forhindre uretmæssig spredning deraf med henblik på at bidrage til international og regional fred, sikkerhed og stabilitet.

I henhold til våbenhandelstraktatens artikel 2, stk. 2, defineres international handel som eksport, import, transit, omladning og formidling og omtales i traktaten under betegnelsen "overførsel".

I henhold til våbenhandelstraktatens artikel 2, stk. 3, finder traktaten ikke anvendelse på international flytning af våben, der gennemføres af eller på vegne af en kontraherende stat til egen brug, forudsat de konventionelle våben forbliver under den pågældende stats ejerskab. Idet amerikanske leverandører og danske leverandører i medfør af lovforslagets § 14, stk. 1, alene kan indføre, besidde, transportere og udføre genstande til brug for de amerikanske styrker, vil denne flytning således ikke være omfattet af våbenhandelstraktaten.

Det er på den baggrund Forsvarsministeriets vurdering, at lovforslagets § 14 kan gennemføres inden for rammerne af FN's våbenhandelstraktat.

Med venlig hilsen

Troels Lund Poulsen